

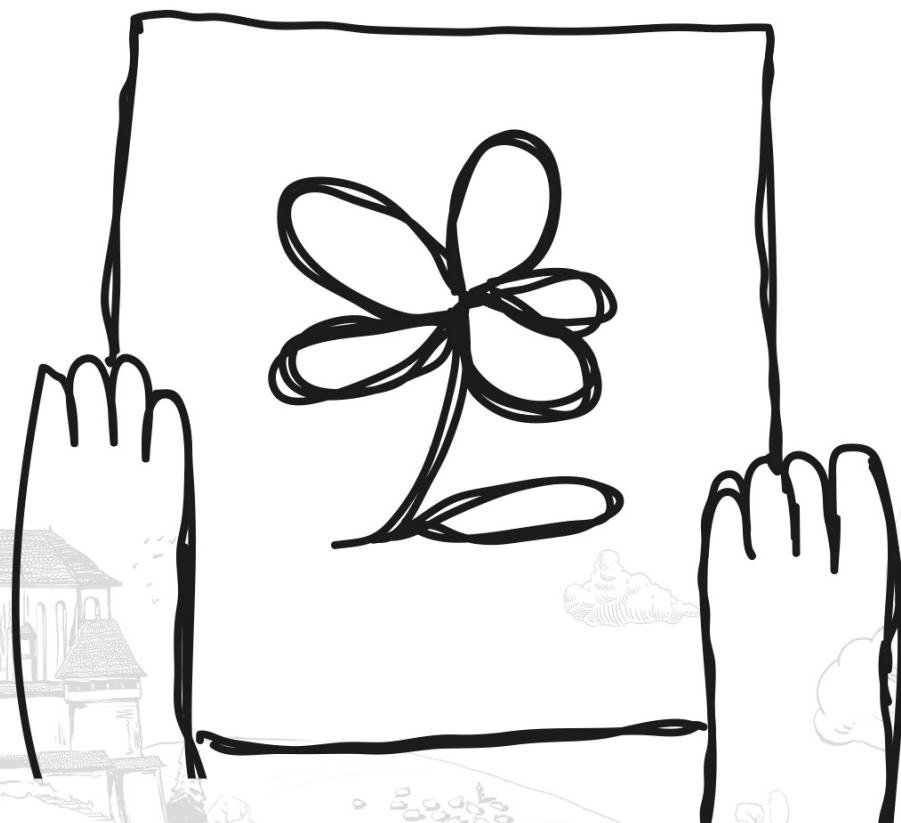
PROIECT CO-FINANȚAT DE:

HERITAGE
• ALBA •
EGLESIA
FOUNDATION
EDUCATION

KIT ATELIERE DE ARTĂ CU ELEVII EDIȚIA 2024

TABĂRA ARTISTICĂ PENTRU COPII ȘI ADOLESCENȚI

FUNDAȚIA ALBA EGLESIA
VISCRI, JUDEȚUL BRAȘOV | 2024

Proiectul nu reprezintă în mod necesar poziția Administrației Fondului Cultural Național.
AFCN nu este responsabilă de conținutul proiectului sau de modul în care rezultatele proiectului pot fi folosite.
Acestea sunt în întregime responsabilitatea beneficiarului finanțării.

1. Cuvânt introductiv

Arta este o modalitate de a ne exprima și de a interacționa cu lumea din jurul nostru. Acest lucru ne ajută să înțelegem mai multe despre noi înșine, despre ce se întâmplă și ce este viața în general. Demersul artistic nu este util doar pentru adulți ci și pentru copii, generația tânără. Copiii pot fi ajutați prin artă să își dezvolte abilități creative, de gândire, de relaționare cu adulții, și să înțeleagă că viața are mai multe fațete.

Arta este până la urmă la fel de complexă ca și viața.

Având în vedere această complexitate, este bine să se pornească de la bază, cu învățarea copiilor a unor concepte de bază și realizarea unor lucruri practice care să deschidă un orizont al cunoașterii și al explorării lumii în care trăim sau în care am vrea să trăim.

Acest lucru poate fi făcut în cadrul unor ateliere de artă în școală, sub îndrumarea unor profesori și, unde este posibil, a unor artiști, în care copiii să deprindă cunoștințe și abilități de bază într-un anumit domeniu artistic.

Școala este locul unde copiii își petrec prima parte din viață, de aceea demersul artistic în cadrul școlii are o importanță vitală în însuflarea la copii a pasiunii pentru artă, pentru a se înțelege pe sine și lumea din jurul lor.

Pentru a veni în întâmpinarea acestui demers, fundația noastră vă propune o incursiune în lumea atelierelor de artă care pot fi realizate cu elevii. Având în vedere că fundația noastră activează în mediul rural, în regiunea de nord a județului Brașov, acest kit este construit ca o resursă educațională în lucrul cu copiii și generația tânără din mediul rural, în special.

2. Pentru cine este adresat acest kit?

Kitul pentru ateliere de artă cu elevii este adresat cadrelor didactice care predau și țin ore de educație plastică și educație artistică, precum și în domenii și opționale conexe. El cuprinde o serie de informații și sfaturi care să le ajute să planifice, organizeze și desfășoare ateliere de artă cu elevii lor, în școli și în licee.

Kitul pentru ateliere de artă a fost construit în urma derulării unei tabere artistice organizate de fundația Alba Eglesia în satul Viscri, din județul Brașov. Tabăra a fost parte a proiectului “Tabăra de instruire artistică pentru copii și adolescenți”,

cofinanțat de Administrația Fondului Cultural Național în sesiunea de finanțare II/2024.

Tabăra a cuprins o serie de ateliere de instruire în 5 domenii artistice: gravură, fotografie, desen, ceramică și muzică sub conducerea a 5 artiști români: **Irina Motroc, Octavian Angheluș, Simona Cîrlugea, Daria Popa și Mihaiul.**

Având exemplul atelierelor desfășurate de cei 5 artiști români invitați la tabăra artistică, kitul propus de noi va aduce informații utile pentru organizarea și derularea unor ateliere de artă cu elevii în aceste domenii.

3. Tabăra artistică a fundației Alba Eglesia din 2024

Tabăra artistică a fundației Alba Eglesia a avut ca scop principal instruirea unui grup țință de beneficiari din regiunea de nord a județului Brașov: comunele Bunești, Jibert, Cața, Homorod și orașul Rupea.

Aceste comunități fac parte din Grupul de Acțiune Locală Asociația Transilvană Brașov Nord, au un nivel de dezvoltare economică precară față de restul județului și acces limitat la cultură. Localitățile sunt recunoscute pentru patrimoniul lor rural, cetăți și biserici fortificate și obiceiuri festive. Deși există potențial pentru realizarea de evenimente și proiecte în domeniul cultural-artistic și al patrimoniului cultural și natural, până acum nu au existat în aceste localități foarte proiecte care să instruiască populația tânără într-o formă sau alta de artă.

Astfel, proiectul taberei artistice și-a propus să acopere mai multe nevoi:

- Lipsa de participare și implicare a tinerei generații la evenimente și proiecte cultural-artistice - populația tânără, până în 18 ani, din regiune nu participă și nu se implică în astfel de evenimente și proiecte; acestea nu se organizează iar atunci când se organizează, copiii și adolescenții nu sunt vizați în mod special de ele;
- Lipsa de interacțiune cu artiști și oameni de cultură - lipsa unor astfel de evenimente și proiecte și lipsa de resurse sunt cauzele pentru care interacțiunea cu acești oameni este foarte redusă în rândul populației adulte și tinere;

- Lipsa de educație pentru cultură și artă - copiii și adolescenții nu au parte în școli și licee de foarte multe ateliere practice, evenimente, vizite, etc. prin care să înțeleagă importanța culturii și a artei, să își dezvolte simțul estetic și să fie instruiți în tehnici de bază în diverse arte.

Tabăra artistică a fost relevantă din mai multe puncte de vedere:

- Adresarea către zonele cu acces limitat la cultură - în tabăra noastră au fost implicați copii care în mod normal nu ar fi avut acces la proiecte culturale și artistice, iar expoziția publică a fost deschisă în satul Viscri, județul Brașov, pentru populația locală și din zonă.
- Promovarea artei la sate - atelierelor conduse de către artiști în domeniile: gravură, fotografie, desen, ceramică și muzică, au fost aduse în atenția populației locale și regionale, iar expoziția a fost o oportunitate de a intra în contact direct cu creații artistice în aceste domenii.
- Consolidarea sistemului cultural local și regional - organizarea acestei tabere au evidențiat potențialul cultural artistic al regiunii, iar creațiile expuse la tabăra artistică au fost inspirate, în bună măsură, chiar de specificul local și de caracteristicile zonei; mai mult, însăși organizarea unei expoziții într-un sat este un exemplu că în mediul rural cultura și arta pot să-și facă loc.
- Promovarea educației continue - copiii și adolescenții beneficiari ai taberei au interacționat cu artiștii români, au fost instruiți de aceștia și au învățat să facă creații artistice; fundația va continua colaborarea ei cu artiștii români invitați la tabără iar kitul pentru ateliere de artă cu elevii va putea fi folosit ca punct de orientare în organizarea de ateliere pentru copii și adolescenți în cadrul unităților de învățământ.

4. Beneficiile educației prin cultură pentru copii

Tabăra noastră a fost un demers necesar promovării educației prin cultură în arealul rural în care ne desfășurăm activitatea. De multe ori, copiii din mediul rural nu sunt implicați în inițiative ce țin de educația prin cultură și astfel pierd multe din beneficiile pe care educația prin cultura le aduce celor mici.

KIT ATELIERE DE ARTĂ CU ELEVII EDIȚIA 2024

Educația prin cultură este benefică pentru copii pentru că dezvoltă socializarea și comunicarea dintre copii și între copii și adulți, creativitatea și ideile originale la copii, ajută pe plan emoțional, crește nivelul de cunoaștere al copiilor despre cultura, arta și patrimoniul unei țări, completează parcursul școlar al copiilor.

Dezvoltarea socializării între copii și între copii și adulți: copiii comunică și colaborează între ei în cadrul unor activități și evenimente care promovează educația prin cultură. Însăși natura activităților face ca cei mici să folosească la comun o serie de materiale, să aibă instructori comuni, să se uite unii la alții pentru inspirație, să viziteze diverse clădiri și spații destinate culturii și artei, etc. În același timp, se poate dezvolta o socializare și între copii și adulți, pentru că copiii primesc informații de la adulți și învață anumite abilități prin lucrul cu aceștia.

Dezvoltarea creativității și a ideilor originale la copii: copiii își dezvoltă creativitatea, vin cu idei noi și aduc în discuție noi perspective, inclusiv perspective personale. Prin participarea la activități și evenimente în educația pentru cultură, cei mici pot deveni mai creativi, pot să își exprime sentimentele și ideile într-o manieră nouă folosind resursele disponibile într-un anumit context, etc. Cu cât sunt expuși la mai multe activități și evenimente din sfera culturală și artistică, cu atât cresc șansele să aibă idei originale, pentru că sunt antrenați într-un proces de găsire a unor noi idei.

Sprijin pe plan emoțional: copiii își dezvoltă partea emoțională, învață să își exprime și să reprezinte anumite emoții, fac corelații între emoțiile pe care le au și lucrurile reprezentate în lucrările lor, găsesc asemănări și deosebiri între ceea ce simt ei și demersurile creative ale altor oameni, etc. Copiii ajung să fie mult mai conștienți de ceea ce sunt în timpul unui proces creativ.

Creșterea nivelului de cunoștințe: un alt beneficiu important este creșterea nivelului de cunoștințe în cultură, artă și patrimoniu. Copiii pot afla lucruri noi și interesante despre cultură și ce reprezintă un demers cultural, despre instituțiile culturale ale unei țări, despre artiști, metode artistice și trenduri în artă, și despre patrimoniul unei regiuni și chiar al țării și influența sa asupra culturii și artei în general. Mai mult, prin faptul că cele 3 domenii se întrepătrund de multe ori, copiii pot vedea cum o perspectivă poate avea mai multe trăsături și înțelesuri.

Completarea parcursului școlar: educația prin cultură este importantă pentru completarea parcursului școlar. Toate informațiile, cunoștințele și abilitățile acumulate în școală, la orele standard cu cadrele didactice, sunt completate cu educația prin cultură, care reprezintă un proces în sine de acumulare de noi informații. Prin participarea la activități extracurriculare, care promovează cultura,

arta și patrimoniul, cei mici pot descoperi o nouă cunoaștere. În același timp, copiii pot învăța să se comporte și într-un cadru mai larg, care necesită prezența nu doar a unor învățători și profesori, ci și a unor oameni de cultură și a unor artiști.

5. Beneficiile educației prin cultură pentru cadrele didactice

Educația prin cultură are însemnătate nu doar pentru generația tânără, pentru copii, ci și pentru cadrele didactice. Promovarea și participarea la activități, evenimente și inițiative centrate pe educația prin cultură aduc o serie de beneficii pentru acestea: învățarea de noi abilități, îmbunătățirea modului de predare-învățare, o mai bună cunoaștere a elevilor cu care lucrează și crearea unei rețele de experți și instructori din zona cultural-artistică.

Învățarea de noi abilități: cadrele didactice pot deprinde noi abilități atunci când se implică și îi implică pe copiii în activități culturale, artistice și de patrimoniu.

Pregătirea activităților, recunoașterea și inventarierea resurselor folosite, colaborarea cu persoane și grupuri cheie în anumite activități, folosirea de resurse noi, accesul la întâlniri și rețele de dezbateri, etc. sunt cele care construiesc noi abilități pentru un cadru didactic.

Îmbunătățirea procesului de predare-învățare: deși activitățile, evenimentele și inițiativele în educația pentru cultură au o natură extracurriculară, acestea pot veni în sprijinul procesului de predare-învățare la clase. Învățătorii și profesorii care iau parte la asemenea acțiuni pot învăța noi abordări prin care să predea un conținut, să-l facă mai interactiv, să devină mai ușor de înțeles de înțeles pentru cei mici.

Concomitent, experiența nou acumulată de cadrele didactice poate fi folosită pentru a găsi metode inedite de învățare de către cei mici. În acest fel, procesul de predare-învățare poate capătă noi valențe dacă se ia în considerare educația prin cultură.

Cunoașterea mai bună a elevilor: educația prin cultură oferă posibilitatea unei mai bune cunoașteri a copiilor și, drept urmare, o mai bună înțelegere a acestora. Grație naturii polivalente a acestui tip de educație, ea poate fi o modalitate de a-i cunoaște pe elevi mai bine, de a-i înțelege la un nivel mai profund. Prin activitățile la care ei iau parte, își dezvăluie o parte din personalitate, o parte din ideile și sentimentele lor, exprimă într-un mod autentic dorințele și temerile, creează conexiuni cu ceilalți copii. Astfel, cunoașterea mai bună a elevilor conduce atât la o personalizare a formării lor cât și la crearea unui sens în actul învățării, a faptului că se învață pentru un scop mai mare, nu doar de dragul notelor.

Accesul la o rețea de experți și instructori din zona cultural-artistică: cadrele didactice care se implică în procesul educației prin cultură pot primi acces sau intra într-o rețea de experți și instructori din zona cultural-artistică. Educația prin cultură este un demers care poate deschide noi oportunități de relaționare pentru cadrele didactice: chemarea unor meșteșugari și artizani locali la ateliere și prezentări, realizarea unor întâlniri online la clasă cu anumiți artiști, participarea cu copiii la manifestări de tip “ziua porților deschise”, participarea cu elevii la concursuri jurizate de experți și oameni de cultură, colaborarea cu instituții culturale și artistice regionale, participarea la dezbateri și mese rotunde cu mai mulți actori relevanți din domeniul culturii, etc. sunt căi prin care cadrele didactice pot intra într-o rețea și învăța lucruri de acolo.

6. Beneficiile educației prin cultură pentru unitățile de învățământ

Unitățile de învățământ pot beneficia de pe urma implicării în demersul educației prin cultură. Școlile și liceele pot îmbogăți gama de activități pe care le oferă elevilor și astfel crește nivelul de implicare al copiilor în parcursul lor educațional. Atelierele, prezentarea, dezbaterile, manifestările cultural-artistice, concursurile de profil, zilele porților deschise, demonstrații cu public, proiectele-pilot, etc. sunt modalități pe care unitățile de învățământ le pot pregăti/ facilita/ accesa cu scopul de a-i face pe elevi să devină mult mai implicați în școală și în afara școlii.

Câteva dintre beneficiile educației prin cultură pentru unitățile de învățământ sunt: creșterea nivelului de educație culturală și cultură generală a grupelor de elevi pe care îi au, promovarea unității de învățământ, conectarea la publicul din afara școlii, dezvoltarea statutului unității de învățământ ca actor cultural pe plan local și regional.

Creșterea nivelului de educație culturală și cultură generală a grupului de elevi: toate activitățile, evenimentele și inițiativele în educația prin cultură pot crește gradul de cunoștințe al elevilor și de cultură generală și le pot oferi unelte intelectuale pentru succes. O cultură generală solidă stă la baza formării unui copil, tânăr și viitor adult cu potențial și cu perspective de reușită în viață. Orice unitate de învățământ dorește ca elevii care îi trec pragul să reușească în viață și astfel să ducă mai departe numele instituției.

Promovarea unității de învățământ: participarea la acțiuni care aduc în prim plan cultura, arta și patrimoniul cultural și natural este benefică pentru promovarea unei unități de învățământ precum și a colectivului de învățători și profesori care se implică cu elevii în aceste demersuri. Unitatea de învățământ scoate în evidență diversitatea activităților educaționale pe care le livrează elevilor și în același timp se promovează pe sine și își formează o imagine de actor cheie în comunitate. Mai mult decât atât, unitatea de învățământ demonstrează că este capabilă să producă valoare și să instruiască generația tânără la un nivel mare de profesionalism.

Conectarea la publicul din afara școlii: educația prin cultură sprijină copiii și adolescenții să se formeze într-un spirit de creativitate, empatie și colaborare și în același timp poate atrage publicul din afara școlii. Toți oamenii care intră în contact cu lucrările realizate de cei mici, cu evenimentele cultural-artistice în care aceștia se implică, cu inițiativa majore ale unității de învățământ, devin, în timp, parte a unui public care este interesat de eforturile depuse de aceștia. Nu doar părinții și rudele copiilor, ci și persoanele interesate de artă și cultură devin atrase de oferta cultural-artistice prezentată de o unitate de învățământ.

Dezvoltarea statutului unității de învățământ ca actor cultural: demersurile în cultură, artă și patrimoniu au ecouri în timp pentru generații întregi de elevi, pentru cadrele didactice, pentru public dar și pentru comunitățile în care se află aceste unități de învățământ. Crearea și menținerea unui profil de actor cultural într-o comunitate, pe plan local și regional, ajută, în plan profesional, tot personalul instituției și pe plan comunitar, oferă orientare în diverse direcții culturale și artistice și contribuie la dezvoltarea culturii și a artelor.

7. Cum puteți organiza ateliere de artă cu elevii?

Atelierele de artă sunt o modalitate excelentă de a îi introduce pe copii în lumea artei și culturii, sunt relativ ușor de manageriat de către un cadru didactic și de o unitate de învățământ de-a lungul unui an școlar, pot fi promovate mai ușor și sunt atractive ca format pentru elevi.

Ne dorim ca învățătorii și profesorii să treacă dincolo de orele standard de la clasă și să deschidă copiilor un orizont mai larg de explorare, prin aceste ateliere, să dea șansa copiilor să pună în practică idei prin diverse modalități educative și non-formale.

Pentru a organiza atelierele de artă cu elevii, este util să realizați prima dată un plan cu obiective, resurse, promovare, calendar de desfășurare și pregătire logistică a

atelierelor. Acest plan va ajuta să clarificați de la început ce vreți să obțineți împreună cu elevii din unitatea dumneavoastră de învățământ. Planul pornește de la o serie de întrebări pentru a vedea ce aveți în prezent, de ce este nevoie și cum puteți lucra eficient cu copiii.

8. Plan de bază pentru organizarea de ateliere de artă

Obiective: Trebuie să porniți de la obiectivele dumneavoastră și să vă întrebați: ce aș vrea să obțin prin derularea acestor ateliere de artă?, care este scopul principal pentru care vreau să organizez aceste ateliere? care sunt obiectivele mele pe care vreau să le ating?, cu ce grupe de elevi doresc să lucrez, elevi mai mici sau elevi mai mari?, etc.

Aceste întrebări vor avea de cele mai multe ori răspunsuri diferite în funcție de contextul în care se află unitatea de învățământ. Prioritar este să faceți cât puteți de bine această activitate astfel încât copiii să învețe lucruri noi și să deprindă abilități noi.

Este important să vă gândiți atât la perspectiva unității de învățământ cât și din perspectiva elevilor, să vedeți cum aceste ateliere pot fi utile școlii/ liceului, dar și copiilor. De regulă, 2 obiective sunt de ajuns atunci când doriți să realizați o serie de ateliere pe parcursul unui an școlar. Este mai bine să atingeți unul sau 2 obiective decât să setați foarte multe obiective care să nu fie îndeplinite sau să nu aducă un beneficiu concret nimănui.

Exemple de obiective: învățarea de către 20 de elevi a unei tehnici de lucru pe parcursul a 7 luni de ateliere, promovarea unei serii de 50 de picturi realizate de elevii școlii noastre către comunitatea locală, colaborarea cu un artist din regiune la o serie de 5 ateliere de artă cu elevi din anii terminali, realizarea unui colaj de lucrări artistice care să fie expus la o instituție culturală locală în 5 luni, etc.

Resurse și buget: Trebuie să vedeți ce resurse are unitatea dumneavoastră de învățământ pentru a desfășura aceste ateliere de artă. Prioritar este să stabiliți în ce domeniu/ domenii artistice vreți să faceți atelierul. Există domenii în care resursele necesare sunt mai la îndemână și costă mai puțin (de pildă, desen) și domenii în care resursele necesare au costuri mai mari (de pildă, ceramică sau sculptură). De asemenea, trebuie luat în calcul faptul că atelierul dintr-un anumit domeniu mai complex, ca sculptura, animația 3D sau gravura necesită participarea unor copii mai mari.

După stabilirea domeniilor cu care doriți să mergeți la drum, există câteva întrebări fundamentale care trebuie puse sunt: în ce spații pot derula atelierelor de artă?, ce resurse am în școală/ liceu?, ce resurse trebuie să cumpăr/ să împrumut?, ce plată trebuie să fac pentru a avea invitat un instructor din afară?, ce materiale de uz imediat trebuie să am?, ce materiale/ echipamente pot cumpăra și utiliza pentru o perioadă mai lungă?, ce resurse sunt necesare pentru o expoziție de promovare a creațiilor făcute la atelierelor?, etc.

Pregătiți dinainte un tabel cu resursele de care aveți nevoie și costurile lor. Acesta va fi practic un buget pentru întreaga activitate. După pregătirea bugetului, veți avea în față o imagine de ansamblu asupra atelierelor pe care le puteți derula și a unei eventuale expoziții în care să promovați lucrările elevilor. În funcție de ce domeniu vreți să luați în considerare, puteți verifica website-urile de profil în care veți găsi produsele și materialele de care aveți nevoie (câteva magazine online unde puteți găsi asemenea produse și materiale: <https://www.pictorshop.ro/>; <https://www.craftmall.ro/index.php>; <https://artexport.ro/>; <https://mustash.ro/>; <https://www.colorit.ro/>; <https://galeriacreativ.ro/>, etc.).

De asemenea, puteți utiliza și resursele pe care le are unitatea de învățământ și, atunci când este posibil, împrumuta o serie de materiale/ echipamente, pentru a reduce costurile finale. Suntem conștienți că orice activitate aduce cu sine o cheltuială, de aceea este foarte important să fie listate cheltuielile aferente unor atelierelor și să se ia în calcul de unde vor proveni banii pentru a realiza atelierelor.

Recomandăm pentru început ținerea unor atelierelor cu un număr mai mic de elevi pentru a avea suficiente resurse, pentru a lucra îndeaproape cu fiecare elev și pentru a vedea impactul acestor atelierelor într-o primă fază. Ulterior, după experiența primelor atelierelor și feedback-ul copiilor, veți avea mult mai multe cunoștințe și o înțelegere mai amplă asupra acestor atelierelor de artă și veți puteți desfășura activitatea cu un număr mai mare de copii, prin rotație.

Promovare în rândul elevilor: Promovarea în rândul elevilor este foarte importantă. Având în vedere că elevii sunt beneficiarii principali ai acestor atelierelor, ei trebuie să știe că se vor face aceste atelierelor, ce se așteaptă de la ei și ce beneficii aduce participarea la aceste atelierelor. Prima dată, trebuie să stabiliți cu ce grupe de vârste veți lucra: elevi mai mici sau elevi mai mari.

După ce ați stabilit ce atelierelor vor fi ținute și grupele de vârstă ale elevilor, este timpul să le promovați către elevi. Având în vedere că social media a devenit unul

dintre cele mai utilizate instrumente în rândul copiilor și tinerilor, este recomandat ca participarea la aceste ateliere să fie promovată în social media dar și prin afișe clasice care să fie puse în unitatea de învățământ, în locurile cele mai frecventate de către elevi, precum holuri, aviziere, cantine, intrarea în clădirea instituției, etc.

Postările și afișele trebuie să conțină un minim de informații pentru ca copiii să se înscrie la ateliere în cunoștință de cauză: spațiul unde se vor ține atelierelor, domeniul în care se vor ține atelierelor, perioada de desfășurare a atelierelor, orele la care trebuie să vină elevii și cum se pot înscrie aceștia.

Promovare generală: Pentru a maximiza derularea ateliere în rândul unui public mai larg, puteți să luați în considerare o promovare generală a atelierelor. Pentru început, derularea acestor ateliere de artă în unitatea de învățământ poate fi promovată către comunitatea locală, în localitatea unde se află școala sau liceul dumneavoastră.

În această situație, trebuie să luați în considerare mai multe aspecte și să puneți mai multe întrebări: ce anume vreau să promovez comunității și publicului local?, ce resurse am la dispoziție pentru a promova creațiile copiilor?, unde voi putea instala lucrările făcute de elevi pentru a fi văzute de public?, care locație ar fi potrivită pentru promovarea lucrărilor?, ce informații voi oferi publicului local?, etc.

Promovarea generală a atelierelor este foarte importantă pentru recunoașterea unității de învățământ și a cadrelor didactice care conduc aceste demersuri cu elevii. Mai mult, promovarea generală poate ajuta unitatea de învățământ să devină, în timp, un actor cultural, pe plan local și regional.

O promovare eficientă a atelierelor și a creațiilor artistice realizate de elevi va fi un semnal că școala sau liceul dumneavoastră este deschis la colaborare cu mediul cultural și artistic. Acest lucru va cimanta statutul instituției ca promotor al culturii și artei.

Calendar de desfășurare: După ce ați stabilit aspectele enunțate anterior, este important să aveți un calendar de desfășurare al atelierelor. Iată câteva elemente ce trebuie luate în calcul la scrierea unui astfel de calendar:

- Organizați atelierelor într-o perioadă în care nu sunt derulate testări și examene pentru ca elevii să fie concentrați asupra acestor ateliere;
- Organizați atelierelor într-o perioadă care nu coincide cu venirea vacanțelor pentru că elevii pot fi mai puțin atenți și motivați să lucreze la ateliere;

- Decideți asupra unor zile de la mijlocul săptămânii când energia și nivelul de atenție al elevilor este mai ridicat;
- Dacă aveți invitat în cadrul unui atelier un instructor care să lucreze cu elevii, stabiliți de comun acord câteva zile în care acesta să poată fi disponibil pentru a veni la clasă;
- Fiți flexibili în alegerea zilelor pentru atelier și cereți, acolo unde este posibil, și feedback-ul elevilor despre câteva perioade optime pentru organizarea atelierelor.

Lucrul cu elevii: Este foarte important ca elevii să fie informați și să li se prezinte beneficiile participării la aceste atelier de artă, lor și părinților. Câteva din aceste beneficii sunt: îmbunătățirea nivelului de creativitate al copiilor (lucrând cu anumite instrumente și realizând creații din imaginație sau prin inspirație din diverse surse), îmbunătățirea socializării între copii (participând pe grupuri la diverse sarcini în cadrul atelierelor), dezvoltarea empatiei și a inteligenței emoționale (prin lucrul împreună și înțelegerea unor perspective variate), dezvoltarea unei culturi generale la copii (copiii pot afla informații noi și își pot îmbogăți bagajul de cunoștințe), completarea formării școlare cu educația prin cultură (copiii capătă și o sensibilitate pentru fenomenul artei și ce înseamnă cultura), etc.

Prezentarea acestor beneficii către elevi și părinții lor, la întâlniri față-în-față și/ sau pe diverse grupuri de comunicare, pune bazele unui mediu propice pentru cooperare și învățare. Apoi, vă puteți gândi la cum puteți lucra eficient cu elevii, cum să faceți astfel încât toate atelierelor să conducă la îndeplinirea unor obiective prestabilite și să le aducă bucurie copiilor.

De pildă, vă puteți întreba următoarele: cum îi pot impulsiona pe copii să lucreze în perechi/ grupuri?, care este raportul potrivit dintre a explica un concept/ o tehnică și a-i lăsa pe elevi să lucreze singuri?, cum le pot povesti despre anumite concepte în artă pe înțelesul lor?, le arăt eu toți pașii pentru a realiza o lucrare artistică sau descoperim împreună fiecare pas?, cum vom colabora cu un instructor dacă acesta va veni la atelier?, cum voi proceda atunci când copiii vor realiza greșeli în realizarea unor creații artistice?, cum îi voi ajuta pe elevi să caute și să găsească diverse surse de inspirație?, cum fac instructajul atunci când se lucrează cu instrumente/ unelte care pot fi periculoase, în special pentru elevii mai mici?, cum îi evaluez pe elevi și aflu dacă au deprins anumite abilități în cadrul atelierelor?, cum obțin feedback-ul lor?, etc.

Răspunsurile la aceste întrebări vor edifica multe aspecte legate de felul în care copiii vor interacționa la ateliere, cum vor învăța anumite concepte, cum vor realiza creațiile lor, cum va fi evaluată întreaga activitate.

Conținutul educativ: având o imagine mai de ansamblu a acestor ateliere, puteți trece la crearea unui conținut educativ. Acest conținut se referă la informațiile, conceptele și tehnicile pe care le veți prezenta copiilor. Acest conținut educativ poate fi structurat în mai multe părți după cum urmează: introducere (unde veți evidenția importanța respectivului domeniu artistic și cum veți proceda în cadrul acestuia), cuprins (unde veți evidenția principalele concepte ale respectivei arte, tehnici de bază, veți face exerciții practice atât individual cât și pe grupe și copiii vor realiza o serie de lucrări artistice) și încheiere (unde veți cere feedback-ul copiilor și veți discuta împreună cu ei ce rezultate ați obținut în cadrul atelierului).

Pregătirea logistică: Pasul următor va fi pregătirea logistică, adică realizarea propriuzisă a acțiunilor de dinainte de derularea atelierelor. Odată ce ați creat un plan de bază, va fi mult mai ușor să puneți la punct pregătirea logistică și toate detaliile pentru a derula atelierul cu elevii.

9. Pregătirea logistică pentru atelierul de artă cu elevii

Câteva coordonate pe care trebuie să le aveți în vedere sunt:

- Numărul de copii cu care veți lucra - câți copii vreți să adunați la atelierul de artă? Aceasta este întrebarea principală. În funcție de bugetul total pe care-l veți avea la atelier, veți ști și un număr aproximativ de copii cu care veți lucra. Recomandăm un număr relativ mic de copii (maxim 10) la fiecare atelier pentru ca să vă puteți ocupa de fiecare copil în parte și să le oferiți atenția de care au nevoie. Dacă optați pentru lucrul prin rotație, puteți lucra la fiecare atelier cu 5-6 copii, urmând ca la atelierul viitor să lucrați cu alți 5-6 copii.
- Vârsta copiilor cu care veți lucra - dacă veți lucra cu copii mai mici (între 8-12 ani), veți avea în vedere să le prezentați o serie de tehnici mai ușor de înțeles, dacă veți lucra cu preadolescenți (12-14 ani), veți putea să prezentați concepte mai ample, dacă veți lucra cu liceeni (14-18 ani), atunci puteți prezenta și pune în aplicare tehnici mai complexe. Când sunteți la început de drum în realizarea unor astfel de activități non-formale și extracurriculare, este recomandat să lucrați cu copii mai mici, la tehnici și exerciții mai simple.

KIT ATELIERE DE ARTĂ CU ELEVII EDIȚIA 2024

- Numărul de ateliere care vor fi derulate de-a lungul unui an - în funcție de ce buget aveți și ce domenii artistice vreți să abordați, puteți să estimați un număr de ateliere care credeți că este necesar pentru a îndeplini 1 sau 2 obiective. Dacă nu ați mai realizat până acum acest tip de ateliere este în regulă să optați pentru un număr mic de ateliere, de pildă, 3-4 ateliere într-un an, care o să vă ajute să câștigați experiență în astfel de activități și să aflați cum se raportează elevii la acest tip de activitate extracurriculară.
- Persoanele care vor conduce atelierele - stabiliți câte persoane vor conduce atelierele cu elevii. Veți fi doar dumneavoastră sau veți aduce un instructor? În cazul în care veți aduce un instructor, cine va fi acesta: un artist, un meșteșugar, un profesor de la o universitate de profil, un tânăr debutant căruia îi place să lucreze cu copiii?, etc. Persoana care vă va acompania la ateliere sau va conduce de una singură atelierele trebuie să știe din timp toate detaliile despre ateliere și de asemenea să pregătească conținut educativ pentru elevii participanți.
- Resursele necesare la ateliere - revedeți tabelul cu resursele de care aveți nevoie pentru ateliere și verificați prețurile pentru cele mai importante produse și materiale. După ce ați stabilit bugetul final, puteți să cumpărați acele produse și materiale. Dacă aveți o serie de produse și materiale în școală sau în liceu, faceți un inventar și vedeți exact ce puteți folosi. Vă recomandăm să folosiți atât produse cumpărate cât și produse pe care le aveți în cadrul unității de învățământ, pentru a organiza activitățile într-un buget rezonabil.
- Spațiul de desfășurare al atelierelor - alegeți un spațiu care poate găzdui atelierele cu elevii. Dacă faceți atelierele cu un grup mic de copii (5-6 copii), vă puteți orienta către o clasă sau un spațiu de mărimea unei clase, astfel încât să aveți mese/ stații de lucru pentru fiecare copil/ pereche. Când faceți atelierele cu un număr mai mare, până la 10 copii, trebuie să alegeți un spațiu mai mare, să aveți astfel loc pentru a lucra cu copiii. Vă rugăm să luați în considerare și faptul că veți pune în acest spațiu produse, materiale și echipamente, deci trebuie să existe loc pentru ele, pentru deplasarea printre mesele de lucru și pentru a așeza pe suporturi creațiile realizate.
- Promovarea atelierelor către elevi - creați un afiș principal pe care să le promovați către copiii din școală sau din liceu și amplasați în spațiile de trecere și în spațiile cel mai des frecventate de către elevi. Publicați pe paginile de social media ale unității de învățământ afișul și apelul de participare

KIT ATELIERE DE ARTĂ CU ELEVII EDIȚIA 2024

- indicând în principal următoarele: perioada atelierelor, domeniul artistic, locația, beneficiile principale obținute prin participare, unde se pot înscrie copiii.
- Înscrierea elevilor la ateliere - derulați procesul de înscriere la ateliere, este recomandat să aveți o modalitate cât mai simplă de înscriere, va fi mult mai ușor și pentru dumneavoastră și pentru elevi; lăsați o perioadă mai mare pentru înscriere la ateliere, astfel încât toată lumea interesată să aibă timp să se înscrie și să aveți timp să discutați și cu părinții pentru a primi sprijinul lor. O bună relație cu părinții este de mare ajutor în desfășurarea cu succes și promovarea atelierelor către un public mai larg.
- Calendarul atelierelor - alegeți zilele pentru desfășurarea atelierelor, ținând cont de perioadele de vacanță, perioadele de examene și teste, zilele în care instructorul vă poate acompania la ateliere (dacă este cazul), perioada când vor veni produsele comandate, numărul elevilor înscriși și rotația de la ateliere, feedback-ul elevilor, disponibilitatea spațiilor unde doriți să țineți atelierelor. După ce ați primit și feedback-ul elevilor, anunțați calendarul final către aceștia.
- Aducerea resurselor în spațiul unde vor avea loc atelierelor - după ce ați făcut inventarul produselor și materialelor pe care le aveți deja sau vi le pune la dispoziție unitatea dumneavoastră de învățământ și după ce ați primit produsele noi pe care le-ați comandat/ le-ați cumpărat fizic, este timpul să le așezați în spațiul unde veți face atelierelor. Luați pe cineva cu dumneavoastră să vă ajute, acolo unde aveți mai multe produse și aveți grijă la instrucțiunile pentru deschidere și utilizare.
- Pregătirea spațiului pentru ateliere - Vă apropiați tot mai repede de marele start al atelierelor și este timpul să pregătiți spațiul unde veți ține atelierelor. Alegeți câteva zile înainte de derularea primului atelier, să amenajați spațiul. Ar trebui să aveți în vedere următoarele: de câte mese/ stații de lucru aveți nevoie?, aveți nevoie de conexiune la internet/ videoproiector/ boxe, etc.?, este încălzit acest spațiu (în cazul în care desfășurați atelierelor pe perioada toamnei și a iernii)?, aveți nevoie de echipamente de protecție pentru elevi (în cazul în care organizați un atelier necesită folosirea unor materiale sau produse care murdăresc sau lasă reziduuri)?, aveți materiale de birotică la îndemână în acest spațiu?, aveți loc unde să plasați creațiile făcute de elevi?, etc.

- Anunțarea elevilor despre orele de începere a atelierelor - este preferabil să comunicați înainte și după derularea atelierelor cu elevii, astfel încât să îi țineți la curent cu tot ce se va întâmpla. Anunțați elevii despre orele de începere a atelierelor și dacă trebuie să vină cu ceva anume la aceste activități. Prin această comunicare cu elevii veți crea un mediu propice pentru colaborare cu copiii și ei se vor simți apreciați că li se vor asculta opiniile.
- Instructajul de dinaintea atelierelor - cu ajutorul unui grup de comunicare cu elevii participanți la atelier și printr-o întâlnire fizică cu aceștia, puteți asigura instructajul de dinaintea atelierelor. Vorbiți cu copiii care este obiectivul major al atelierului, modalitățile de lucru, ce se așteaptă de la ei, care sunt beneficiile participării la atelier, care sunt măsurile principale de protecție când se lucrează cu materiale și echipamente ce pot fi periculoase, cum veți promova creațiile lor, etc.

10. Colaborarea cu un instructor la atelierele de artă

Acest capitol vă va ajuta în cazul în care veți dori să colaborați cu un instructor, de pildă: artist, meșteșugar, localnic care are talent și experiență într-un anumit domeniu artistic, profesor de la o universitate de profil, un tânăr debutant căruia îi place să lucreze cu copiii, etc.

Dacă cunoașteți deja un asemenea instructor, purtați o discuție cu conducerea școlii sau liceului pentru a vedea dacă acesta poate fi invitat și sprijinit în același timp financiar, pentru a îi putea instrui pe copii. Este prioritar să puneți pe tapet de la început discuția financiară pentru a vedea în ce măsură este posibilă aducerea unui instructor și plata acestuia.

Dacă nu cunoașteți dar vreți să aduceți unul și conducerea unității de învățământ este în favoarea chemării unui astfel de instructor la activitățile extracurriculare ale școlii/ liceului, atunci este recomandat să căutați pe plan local. În cazul în care nu reușiți să găsiți un instructor aici, puteți să extindeți căutările și către alte zone. Odată ce ați găsit instructorul, puteți să îi prezentați invitația dumneavoastră și planul pentru atelierul pe care vreți să-l țineți cu elevii unității de învățământ.

Beneficiile colaborării cu un instructor

Colaborarea cu un instructor poate aduce beneficii pentru elevi, rețeaua dumneavoastră de experți și scena cultural-artistică locală/ regională:

- Oferirea elevilor unor cunoștințe într-un anumit domeniu: un instructor care ține atelierul pentru copii va oferi cunoștințe detaliate și diverse, în special dacă se află într-o etapă de maturitate profesională, dar nu numai. Chiar și un instructor tânăr, care are curiozitate și pasiune pentru domeniul său, va putea oferi celor mici multe informații interesante. Instructorul poate avea și experiența participării la diverse evenimente de profil care îl ajută să transpună elevilor mai multe povești legate de domeniul său artistic și să inspire prin ele.
- Acumularea de noi cunoștințe de către învățătorul/ profesorul care participă la aceste activități - învățătorul/ profesorul care participă la aceste atelierul ținute de către un instructor va acumula și el o serie de cunoștințe utile prin colaborarea cu instructorul. În același timp, învățătorul sau profesorul îl va ajuta pe instructor să interacționeze cu copiii, având în vedere experiența lui la clasă și faptul că îi cunoaște pe elevi.
- Intrarea/ extinderea unei rețele de experți în domeniul cultural și artistic pentru învățător/ profesor - cooperarea pentru atelierul de artă cu un asemenea instructor îl va ajuta pe învățător sau profesor să între sau să își extindă rețeaua de experți pe care îi cunoaște/ are acces și acest lucru înseamnă atât câștigarea de experiență diversă cât și consolidarea statutului său în unitatea sa de învățământ. Mai mult, îl va sprijini în a aplica lucruri noi învățate de la această rețea.
- Promovarea scenei cultural-artistice locale de către unitatea de învățământ - derularea unei serii de atelierul și creditul acordat instructorului care le va ține reprezintă promovarea culturii și a artei la modul general către comunitatea locală și publicul local. Unitatea de învățământ va demonstra că este capabilă să coopereze cu oameni de artă și cultură și să contribuie la scena cultural-artistice locală.

Și pentru instructorul care va ține atelierul, există o serie de beneficii: acumularea de experiență în domeniul său și de predare (instructorul va câștiga experiență în domeniul său artistic și va învăța unele aptitudini necesare pentru predarea cunoștințelor sale către generația tânără); câștigarea unui venit suplimentar, promovarea lucrărilor și activității sale către comunitatea locală unde se află respectivă școală sau liceu; îmbogățirea CV-ului său (trecerea în CV a acestei serii de atelierul și cooperarea cu o unitate de învățământ reprezintă o experiență valoroasă

pentru instructor, în special dacă se află la început de drum, și îl poate sprijini în participarea la viitoare evenimente și proiecte).

Dacă ați stabilit că veți colabora cu un instructor, aveți acordul unității de învățământ pe partea financiară și instructorul vă confirmă disponibilitatea lui pentru participare, atunci puteți să împărtășiți cu acesta planul de bază pentru atelierul de artă și să vă ocupați împreună de pregătirea logistică - toți pașii enumerați anterior.

Recomandăm să începeți din timp, astfel încât să puneți la punct toate detaliile până la prima zi de atelier.

11. Desfășurarea atelierelor de gravură, fotografie, desen, ceramică și muzică

Am ajuns la capitolul cel mai important al acestui kit. În cadrul capitolului, veți găsi informațiile necesare livrate de către artiștii invitați la proiectul nostru pentru a desfășura atelierul cu elevii în 5 arte: gravură, fotografie, desen, ceramică și muzică.

Vă invităm să descoperiți această lume fascinantă a artei și să deschideți noi orizonturi pentru noua generație.

Atelierul de gravură

Importanța acestei arte

Tehnica gravurii este un domeniu artistic cu o istorie îndelungată și o influență profundă asupra evoluției artei vizuale. Câteva aspecte care subliniază semnificația gravurii:

1. Transmiterea cunoștințelor și culturii: Gravura a fost o metodă cheie de multiplicare a imaginilor și a informațiilor începând din perioada Renașterii, înainte de apariția tiparului modern. Astfel, gravura a permis artiștilor să difuzeze lucrările lor și ideile artistice către un public larg, democratizând accesul la artă și cunoștințe.

2. Meșteșug și măiestrie: Realizarea unei gravuri implică un proces tehnic extrem de minuțios, care necesită îndemânare. Fie că este vorba despre xilogravură, linogravură, acvaforte, litografie sau alte tipuri de gravură, fiecare tehnică cere cunoștințe aprofundate despre materiale și procese chimice, precum și o stăpânire a gestului artistic. Acest lucru face din gravură un domeniu care combină arta cu meșteșugul tradițional.

3. Experimentare și inovare: De-a lungul timpului, gravura a devenit un teren de experimentare pentru artiști, care au explorat noi modalități de a folosi tehnici tradiționale sau de a combina metode de imprimare cu alte medii artistice. În acest sens, gravura a avut un rol important în evoluția avangardei artistice și a mișcărilor moderne.

4. Impactul estetic și expresivitate: Gravura oferă o estetică unică datorită naturii sale grafice - contrastul puternic între lumină și umbră, liniile și texturile specifice fiecărei tehnici creează imagini de o forță vizuală și expresivă distinctă.

5. Diversitate tematică și stilistică: Gravura permite o gamă vastă de subiecte și stiluri, de la lucrări figurative la abstracte, de la peisaje la portrete sau teme conceptuale. Artiștii pot explora atât detaliile fine, cât și formele mai simple și mai directe, adaptând tehnica pentru a transmite mesaje sociale, politice, personale sau estetice.

Ce trebuie să pregătiți pentru un asemenea atelier?

Materiale necesare pentru gravură în relief

Plăci de forex: Forex-ul este un material sintetic, ușor și rezistent, ideal pentru gravura în relief. Este mai ușor de manevrat decât lemnul și linoleumul și permite obținerea unor detalii clare. Scule pentru gravură: Dălțițe și burine de diferite forme și dimensiuni, special concepute pentru a tăia eficient forexul. Aceste scule ar trebui să fie ascuțite pentru a asigura o gravură precisă.

Cerneală pentru gravură: Cerneală pe bază de ulei sau apă, special concepută pentru gravură în relief. Cernelurile pe bază de apă sunt adesea mai ușor de curățat, dar cele pe bază de ulei oferă o adâncime mai mare a culorii.

Hârtie pentru imprimare: Hârtie de gravură de calitate, cum ar fi hârtia de bumbac sau alte tipuri de hârtie groasă, care pot suporta presiunea imprimării și pot absorbi bine cerneala.

Presă manuală pentru gravură: O presă manuală este ideală pentru imprimarea gravurilor, dar dacă nu este disponibilă, metoda manuală (prin frecare cu o rolă sau o lingură de lemn) poate fi folosită pentru a transfera cerneala.

Tăvi și șervețele: Tăvi pentru organizarea cernelii și șervețele pentru curățarea sculelor și a suprafețelor murdare.

Materiale necesare pentru monotipie

Plăci pentru monotipie: Plăci din plastic acrilic, sticlă sau metal pe care să se întindă cerneala pentru monotipie. Ele pot fi utilizate și împreună cu forexul pentru a explora diverse efecte.

Cerneală sau vopsea: Cerneală pe bază de apă sau vopsea acrilică, care poate fi folosită ușor pe forex și pe plăcile de imprimare.

Pensule, spatule și bureți: Ustensile pentru aplicarea și manipularea cernelii pe placa de monotipie. Obiecte texturate (dantelă, frunze, brățări mici, etc.) pot fi folosite pentru a crea efecte interesante.

Răzuitoare sau unelte pentru desen: Elevii pot utiliza scule cu margini dure sau creioane pentru a desena direct pe placa de imprimare.

Organizare și logistică

Spațiu de lucru: Asigurați-vă că aveți mese de lucru bine organizate, protejate cu hârtii sau folii pentru fiecare elev.

Mănuși și șorturi: Oferiți mănuși din latex sau nitril și șorturi de protecție pentru elevi.

Ustensile de curățat: Oferiți șervețele umede, soluție de curățare, tăvi pentru apă, bureți și perii pentru curățarea plăcilor și a altor suprafețe.

Ventilație adecvată: Asigurați-vă că spațiul este bine ventilat, mai ales dacă folosiți cerneală pe bază de ulei sau soluții de curățare mai puternice.

Asistență pentru folosirea sculelor: Oferiți elevilor instrucțiuni clare despre utilizarea corectă a sculelor și supravegheați copiii, în special cei care sunt începători și nu au mai participat până acum la un atelier în acest domeniu artistic.

Idei și planificarea activităților

Exemplificări și demonstrații: Începeți atelierul cu o demonstrație a tehnicii gravurii în relief pe forex și a monotipiei. Explicați fiecare pas, arătând cum se gravează placa, cum se aplică cerneala și cum se face imprimarea.

Explorarea creativității: Încurajați elevii să exploreze teme libere sau abstracte. În gravura în relief, aceștia pot experimenta cu linii și texturi, în timp ce la monotipie pot lucra cu forme fluide și combinații de culori.

Proiecte combinate: Propuneți un proiect final care combină gravura în relief pe forex și monotipia. De exemplu, elevii pot crea un fundal de monotipie pe care să aplice ulterior o imagine realizată prin gravură în relief.

Cum se desfășoară un atelier cu elevii?

Stabiliți o durată adecvată, de obicei 1-2 ore, care să fie suficientă pentru a învăța tehnicile, dar și pentru a finaliza lucrările. Limitați numărul de copii la max. 6-7 pentru a asigura o atenție adecvată și pentru a permite interacțiunea. Adaptarea activităților și a materialelor la vârsta elevilor este esențială, așa cum aminteam mai devreme în acest kit. Asigurați-vă că sculele și tehnicile sunt potrivite pentru nivelul lor de dezvoltare. Protejați suprafețele cu hârtii de protecție sau folii plastice. Așezați

toate materialele (plăci de forex, cerneală, hârtii, scule, etc.) la îndemână, într-un mod accesibil elevilor. Asigurați un loc unde copiii pot curăța sculele și suprafețele după utilizare.

Începeți prin a explica elevilor ce vor face în timpul atelierului: vorbim despre tehnica gravurii în relief și monotipie. Vorbiți despre importanța siguranței în utilizarea sculelor și materialelor. Explicați-le cum să folosească corect dălțițele și să fie atenți la curățenie.

Demonstrație de gravură în relief: Arătați elevilor cum să graveze un design simplu pe placa de forex. Puteți începe cu linii simple sau forme geometrice. Demonstrați aplicarea cernelii pe placa gravată cu ajutorul rolei (brayer). Explicați cum se face imprimarea pe hârtie și cum se îndepărtează placa.

Demonstrație de monotipie: Arătați elevilor cum se aplică cerneala pe placa de monotipie și cum se creează forme și efecte prin diferite tehnici de aplicare. Permiteți-le să experimenteze cu diverse obiecte pentru a crea texturi interesante. Încurajați copiii să își creeze propriile desene sau modele pe plăcile de forex. Ajutați-i să se simtă încrezători în exprimarea lor artistică. Încurajați elevii să se ajute reciproc și să își împărtășească ideile.

Finalizarea lucrărilor: După ce toți copiii au terminat lucrările, adunați-le pentru a le arăta grupului. Îndrumați copiii să curețe sculele și suprafețele utilizate. Acest pas este esențial pentru a-i învăța despre responsabilitatea față de spațiul de lucru. Încheiați atelierul printr-o discuție despre ce le-a plăcut și ce au învățat. Copiii pot învăța astfel și să își evalueze lucrările, discutând despre ce le-a plăcut, ce ar schimba și cum s-au simțit în timpul procesului creativ. Aceasta îi va ajuta să dezvolte gândirea critică și aprecierea pentru munca artistică.

Tehnici de bază pe care elevii le pot învăța la atelier

Gravura în relief

Crearea unui design: Copiii pot învăța să își schițeze un design simplu pe o bucată de hârtie înainte de a-l transfera pe placa de forex. Aceasta le va dezvolta abilitățile de planificare și compunere.

Gravarea plăcii: Utilizarea dălțițelor pentru a crea linii și forme pe placa de forex. Aceasta le va permite să învețe cum să controleze presiunea și unghiul obiectelor de lucru, dezvoltându-și astfel dexteritatea.

Texturarea: Încurajarea experimentării cu diferite tehnici de texturare, cum ar fi zgârierea sau aplicarea de forme geometrice, pentru a obține efecte vizuale interesante.

Imprimarea: Aplicarea cernelii pe placa gravată cu ajutorul unei role (brayer) și transferarea imaginii pe hârtie. Aceasta va implica învățarea despre modul de aplicare uniformă a cernelii și despre presiunea necesară pentru imprimare.

Monotipie

Pregătirea plăcii: Aplicarea cernelei sau vopselei pe o placă din acrilic, plastic sau sticlă, învățând astfel elevii cum să obțină un strat uniform. Acest lucru îi va ajuta să înțeleagă cum să controleze vâscozitatea materialelor.

Desenul direct: Utilizarea pensulelor, spatulelor sau altor unelte pentru a crea desene direct pe placa acoperită cu cerneală. Această tehnică le va stimula creativitatea și le va permite să exploreze variate forme și culori.

Experimentarea cu texturi: Învățarea de a utiliza diverse materiale (dantelă, frunze, șervețele, brățări mici, etc.) pentru a crea efecte de textură pe placa de monotipie. Aceasta va extinde cunoștințele despre diferite modalități de aplicare a culorilor.

Imprimarea monotipică: Transferarea imaginilor create pe placa de monotipie pe hârtie prin aplicarea presiunii. Aceasta le va permite să experimenteze cu tehnici de imprimare diferite, cum ar fi frecarea cu o rolă sau cu o lingură de lemn.

Tehnici de combinare

Combinarea dintre gravură și monotipie: Încurajați elevii să creeze lucrări care combină cele două tehnici, de exemplu, folosind o imprimare monotipică ca fundal pentru o gravură în relief. Aceasta le va dezvolta gândirea creativă și le va oferi o înțelegere mai profundă a procesului artistic.

Pașii de urmat pentru a face o creație

Exemplul 1: Gravură în relief pe placă de forex

Pasul 1. Alegerea designului - Folosiți o bucată de hârtie pentru a desena un design simplu, cum ar fi un model geometric, un animal sau o plantă. Folosiți un creion pentru a contura designul pe placa de forex.

Pasul 2. Gravarea plăcii - Alegeți dălțițele/ instrumentele potrivite pentru gravare (de diferite forme și dimensiuni). Cu grijă, folosiți instrumentele pentru a inciza materialul de pe placa de forex, creând liniile și formele dorite. Asigurați-vă că gravați doar zonele care nu vor fi colorate, lăsând zonele înalte să formeze imaginea.

Pasul 3. Aplicarea cernelii - Puneți cerneală pe o tavă sau pe o paletă. Folosiți o rolă (brayer) pentru a întinde cerneala uniform pe placa gravată. Asigurați-vă că cerneala

acoperă toate zonele ridicate, fără a lăsa surplus de cerneală în zonele tăiate/ incizate.

Pasul 4. Imprimarea - Așezați o bucată de hârtie de gravură pe masă. Așezați placa cu designul gravat pe hârtie și aplicați presiune uniformă, fie cu o rolă, fie cu o lingură de lemn, pentru a transfera cerneala pe hârtie. Ridicați cu grijă placa de pe hârtie pentru a vedea rezultatul.

Pasul 5. Finisarea - Folosiți apă și săpun pentru a curăța dălțițele/ instrumentele și rola. Așezați lucrarea pe un suport sau într-un cadru pentru a permite cernelii să se usuce.

Exemplul 2: Monotipie

Pasul 1. Pregătirea plăcii - Folosiți o placă din plastic acrilic sau sticlă. Puneți câteva picături de cerneală pe placă și folosiți o rolă (brayer) pentru a întinde cerneala uniform, acoperind întreaga suprafață.

Pasul 2. Crearea designului - Folosiți pensule, spatule sau chiar degetele pentru a crea un design direct pe cerneala întinsă. Folosiți diverse materiale (de exemplu, dantelă, frunze, brățări mici, etc.) pentru a adăuga textură.

Pasul 3. Imprimarea - Așezați o bucată de hârtie pe masă. Puneți hârtia deasupra plăcii cu cerneală și aplicați presiune uniformă pe întreaga suprafață folosind o rolă sau o lingură de lemn. Îndepărtați cu grijă hârtia pentru a vedea rezultatul. Acesta este un proces unic, fiecare imprimare fiind diferită.

Pasul 4. Finisarea - Spălați placa și ustensilele cu apă și săpun pentru a îndepărta cerneala. Așezați lucrarea finalizată pe un suport.

Exemplul 3: Combinarea gravurii în relief și a monotipiei

Pasul 1. Crearea fundalului cu monotipie - Alegeți o placă și aplicați cerneala cu o rolă, așa cum ați făcut anterior. Folosiți diverse tehnici pentru a adăuga texturi și forme. Imprimați designul pe o bucată de hârtie.

Pasul 2. Crearea gravurii în relief - Folosiți o placă de forex pentru a crea o gravură în relief. Alegeți un design care se potrivește cu fundalul creat anterior. Folosiți rola pentru a acoperi zonele ridicate ale gravurii.

Pasul 3. Imprimarea - Puneți fundalul creat anterior pe masă. Așezați placa gravată deasupra fundalului și aplicați presiune pentru a transfera imaginea pe hârtie. Ridicați placa și vedeți rezultatul combinat.

Pasul 4. Finisarea - Asigurați-vă că toate uneltele sunt curate. Puneți toate lucrările realizate în acest fel de către elevi pe o suprafață plată, pentru uscare.

Mic dicționar artistic - concepte și definiții

Relief - Tip de gravură în care imaginea este sculptată în relief pe o suprafață, lăsând zonele ridicate care vor primi cerneala și zonele scufundate care nu vor imprima.

Tehnica de gravură în relief permite artistului să creeze texturi și efecte vizuale prin controlul adâncimii și al detaliilor sculptării.

Monotipie - Tehnică de imprimare care permite crearea unei singure impresii originale prin aplicarea cernelii pe o placă netedă, urmată de transferarea acesteia pe hârtie. Fiecare imprimare este unică, oferind artistului libertatea de a experimenta cu culori, texturi și forme fără a produce duplicate.

Cerneală - Material fluid utilizat în gravură și imprimare pentru a transfera imaginea de pe o placă pe hârtie. Există diferite tipuri de cerneală (uleioasă, pe bază de apă, acrilică), fiecare având caracteristici specifice care influențează aspectul final al lucrării.

Imprimare - Proces de transferare a unei imagini de pe o placă de gravură sau de pe o placă de monotipie pe hârtie. Acesta implică aplicarea presiunii pe întreaga suprafață a plăcii pentru a asigura o imprimare uniformă.

Daltă - Instrument folosit pentru a sculpta sau a îndepărta materialul dintr-o placă de gravură. Dălțile vin în diferite forme și dimensiuni, permițând artistului să creeze linii fine sau forme mai ample.

Transfer de imagine - Proces prin care imaginea este transferată de pe o placă pe hârtie sau pe un alt suport. Acesta poate include tehnici diferite de aplicare a presiunii și de manipulare a suportului pentru a obține o imprimare clară.

Textură - Caracteristică a suprafeței unei lucrări artistice, care poate fi simțită fizic sau observată vizual. În gravură și monotipie, textura este esențială pentru a adăuga profunzime și interes vizual lucrărilor.

Design - Plan sau schiță inițială a unei lucrări de artă, care poate include forme, linii și culori.

Colaj - Tehnică artistică de combinare a diferitelor materiale și texturi pentru a crea o lucrare unitară. Colajul poate fi integrat în gravură și monotipie prin adăugarea de elemente diverse, cum ar fi hârtie, textile sau alte materiale.

Atelierul de fotografie

Importanța acestei arte

Fotografia în artă joacă un rol esențial, fiind un mijloc prin care se explorează și se interpretează realitatea, atât la nivel vizual, cât și emoțional. Spre deosebire de alte forme de artă, fotografia captează momente reale și efemere, immortalizându-le și transformându-le în expresii artistice care permit privitorului să descopere noi perspective și detalii subtile. Ea permite experimentarea cu lumina, compoziția, culoarea și texturile într-un mod imediat și direct. În artă, fotografia îmbină documentarea realului cu libertatea interpretativă a artistului, devenind o punte între observație și introspecție, între concret și imaginar.

Ce trebuie să pregătiți pentru un asemenea atelier?

Pentru a susține un atelier de fotografie este esențial să pregătiți o temă clară și 1-2 obiective specifice, să le oferiți elevilor o scurtă introducere în istoria fotografiei și evoluția tehnicilor sale, precum și materiale didactice cu exemple vizuale relevante. Echipamentul fotografic adecvat este necesar pentru demonstrații practice, iar locația trebuie să permită diverse exerciții foto. Un plan structurat al desfășurării atelierului, care îmbină teoria cu practica, va oferi elevilor ocazia de a-și dezvolta abilitățile, iar sesiunea de feedback și întrebări de final le va permite să aprofundeze și să își clarifice experiența acumulată.

Cum se desfășoară un atelier cu elevii?

Un atelier de fotografie cu elevii începe, de obicei, cu o scurtă introducere despre istoria fotografiei, rolul și impactul său în artă și viața de zi cu zi. Apoi, le sunt prezentate elementele de bază - funcționarea unei camere foto, tehnici simple de compoziție și utilizarea luminii. Urmează o demonstrație practică în care elevii observă cum se realizează o fotografie, iar apoi sunt încurajați să experimenteze cu aparatele foto.

Elevii sunt organizați în mici grupuri pentru a face fotografii pe o anumită temă (natură, portret, diverse texturi, etc.), în funcție de locația atelierului și de resursele disponibile. După această sesiune practică, are loc o discuție de grup în care elevii își împărtășesc experiențele și rezultatele, iar învățătorul sau profesorul le oferă feedback constructiv și sugestii de îmbunătățire.

Atelierul de fotografie se încheie cu un moment de evaluare, unde fiecare elev își prezintă fotografia preferată și împărtășește ceea ce a învățat sau observat, consolidându-și cunoștințele printr-o discuție interactivă.

Tehnici de bază pe care elevii le pot învăța la atelier

La atelier, elevii pot învăța tehnici de bază în fotografia de portret, precum cum să folosească lumina naturală pentru a accentua trăsăturile unui subiect și pentru a crea un efect de adâncime. Vor explora compoziția și cum poziționarea subiectului poate influența impactul emoțional al fotografiei, descoperind în același timp rolul expresiilor faciale și al unghiurilor în crearea unui portret reușit. Elevii vor învăța și despre fundal și cum alegerea unui decor simplu sau complex poate completa povestea vizuală a imaginii.

Macrofotografia îi va introduce pe elevi în detalii și texturi care de obicei trec neobservate, cum ar fi structura unei frunze sau detaliile unui obiect mic. Vor învăța

să folosească zoom-ul camerei și setările de focalizare pentru a captura subiecte de foarte aproape, obținând imagini clare și pline de detalii. În acest context, elevii vor înțelege și importanța stabilității camerei, fiind încurajați să utilizeze un trepied sau o suprafață stabilă pentru a evita imaginile neclare, mai ales la o distanță foarte mică față de subiect.

Pașii de urmat pentru a face o creație

Pasul 1. Alegerea subiectului - Elevii decid ce doresc să fotografieze, fie un portret, un obiect, fie detalii macro, etc. pentru a stabili focalizarea și setările necesare.

Pasul 2. Pregătirea compoziției - Elevii așază subiectul și ajustează poziția camerei, asigurându-se că elementele sunt bine aranjate în cadru pentru un impact vizual puternic.

Pasul 3. Ajustarea luminii - Elevii observă sursa de lumină - naturală sau artificială - și ajustează unghiul camerei sau poziția subiectului pentru a evita umbrele dure și pentru a crea atmosfera dorită.

Pasul 4. Setările camerei - Elevii reglează claritatea și focalizarea camerei, folosind zoom-ul sau modul „macro” pentru detalii, dacă este nevoie.

Pasul 5. Capturarea imaginii - După ce au făcut toate ajustările, elevii fotografiază, asigurându-se că au o mână stabilă sau folosesc un trepied pentru claritate.

Pasul 6. Revizuirea și ajustările - După realizarea fotografiei, verifică rezultatul și, dacă este necesar, fac mici ajustări și editări pentru a îmbunătăți calitatea imaginii. Acești pași îi vor ghida pe elevi pentru a realiza fotografii reușite, învățând atât procesul tehnic, cât și elementele artistice ale fotografiei.

Mic dicționar artistic - concepte și definiții

Subiect - Element principal pe care fotograful îl capturează în imagine, fie că este vorba despre o persoană, un obiect sau un peisaj.

Compoziție - Aranjare a elementelor vizuale în cadrul unei fotografii pentru a crea un efect estetic și a ghida privirea spectatorului. Compoziția poate include tehnici precum regula treimilor, simetria și linii de conducere.

Lumină - Sursă de iluminare care influențează atmosfera unei fotografii. Tipurile de lumină includ lumina naturală (de exemplu, soarele) și lumina artificială (de exemplu, blitzuri sau lămpi). Lumina poate crea umbre, contrast și textură.

Setări ale camerei - Ajustări efectuate pe un aparat foto pentru a controla expunerea, ISO, apertura și viteza obturatorului, influențând astfel calitatea și stilul fotografiilor.

Focalizare - Proces de ajustare a clarității subiectului fotografiat, asigurându-se că este clar și vizibil în imagine. Focalizarea poate fi automată sau manuală.

Zoom - Funcție prin care se poate mări sau micșora imaginea subiectului. Zoom-ul poate fi optic (folosind lentile) sau digital (mărind imaginea deja capturată).

Modul „macro” - Setare a camerei care permite fotografierea detaliilor la o distanță foarte mică față de subiect, fiind ideală pentru capturarea texturilor și a detaliilor fine.

Trepied - Suport stabil cu trei picioare folosit pentru a susține camera, asigurând claritatea imaginilor, mai ales la expuneri mai lungi.

Atelierul de desen

Importanța acestei arte

Desenul și pictura în general se află la baza oricărei practici artistice vizuale. Prin intermediul desenului putem fixa rapid idei, putem realiza schițe pentru lucrări detaliate sau îl putem transforma în mediu de lucru de sine stătător. Pictura este probabil cea mai cunoscută ramură a artelor vizuale și se regăsește în numeroase forme, diverse tehnici și locuri. Fie că vorbim de tablouri, cărți poștale, cărți ilustrate, pereții caselor, ai blocurilor, ai bisericilor sau diverse piese de mobilier, pictura, în diferitele feluri, este un mod de a aduce un plus de frumusețe în mediul personal, de a informa vizual oamenii asupra unor realități, de a exprima idei într-o manieră proprie.

Ce trebuie să pregătiți pentru un asemenea atelier?

Pentru un atelier de desen este necesar să luăm în calcul mai multe aspecte: materialele folosite, spațiul de desfășurare al atelierului și un plan pentru tematica sa. Materialele trebuie gândite în funcție de tehnica abordată.

În cazul acuarelăi, culorile, pensulele și hârtia sunt materialele de bază. Este nevoie și de materiale adiacente care să faciliteze lucrul. Recipientele pentru apă, paleta pentru amestecul culorilor, scociul de hârtie pentru lipirea foii de lucru sunt necesare. De asemenea, este nevoie de creioane, gume de șters, ascuțitoare și hârtie pentru schițe. Pentru o mai mare mobilitate, o planșetă de lemn care să poată fi luată în diverse locuri drept suport este o soluție eficientă.

Pentru buna desfășurare a atelierului, este ideal ca fiecare dintre elevi să aibă suficient spațiu dedicat lucrului. Mai mult, din cauza naturii tehnicii, acuarela cere lucrul cu culori diluate cu multă apă, așa că este de preferat să existe o suprafață plană orizontală pentru optimizarea procesului. Pe o suprafață înclinată aplicarea acuarelăi ar fi îngreunată, deoarece apa s-ar scurge.

Având aceste lucruri în vedere, o masă de dimensiuni mari sau o serie de mese, după caz, și bănci, reprezintă o soluție la problema organizării spațiului. În ceea ce privește organizarea programului, aceasta are loc în funcție de un obiectiv final

impus de către un învățător sau un profesor. Fiecărei zi de lucru îi este dedicat un set specific de sarcini. Pe zi ce trece, elevii acumulează noi aptitudini care îi vor ajuta la crearea lucrărilor finale.

Cum se desfășoară un atelier cu elevii?

Desfășurarea unui atelier începe prin pregătirea materialelor de lucru în funcție de tematica dedicată respectivei zile. La începutul programului, copiilor li se explică pe scurt ce urmează să facă pe parcursul zilei de atelier. Procesul de lucru e împărțit pe exerciții de diverse tipuri pentru a-i familiariza pe copii cu elementele necesare realizării unor lucrări mai detaliate.

Prima parte a zilei este dedicată acestor exerciții. Învățătorul sau profesorul observă munca fiecărui elev în parte și oferă îndrumare în funcție de progresul fiecăruia luând în calcul atât rezultatul final dorit, cât și particularitățile din procesul creativ al copiilor, dar și înclinațiile și preferințele lor. După o pauză de masă, programul e reluat cu partea de aplicare și combinare a lucrurilor exersate în prima jumătate a zilei. Elevii realizează lucrări în care interpretează în fel propriu noile cunoștințe.

Pe lângă exerciții de tehnică, există și o parte de documentare și de descoperire a inspirației în mediul înconjurător. Diverse elemente din localitățile unde trăiesc elevii (case, blocuri, parcuri, alei, elemente decorative, etc.) devin puncte de plecare în realizarea planurilor și schițelor pentru viitoare lucrări.

La finalul fiecărei zile, învățătorul sau profesorul, ajutat de copii, ordonează materialele și spațiul de lucru și ulterior acesta face o analiză a zilei de lucru pentru a optimiza următoarea etapă.

Tehnici de bază pe care elevii le pot învăța la atelier

Tehnica acuarelei oferă o varietate vizuală foarte mare, este ușor de folosit din punct de vedere al materialelor necesare, iar bazele sale nu sunt dificil de înțeles. Principiul de funcționare al acuarelei este aplicarea culorilor diluate în diverse măsuri pe hârtie. În funcție de proporția culoare - apă, pigmentul capătă un aspect diferit după uscare.

Cele două mari moduri în care acuarela se poate aplica sunt „umed pe uscat” și „umed pe umed”. Metoda „umed pe uscat” presupune aplicarea culorii diluate cu apă direct pe suprafața uscată a hârtiei. Astfel se pot crea pete uniforme, cu o formă controlată. Odată uscate petele, procesul poate fi repetat pentru a obține un efect de suprapunere de straturi semitransparente, petele din stratul de sub unul nou fiind încă vizibile.

„Umed pe umed” constă în aplicarea de culoare diluată pe o zonă deja umedă sau adăugarea de nou pigment într-o pată umedă deja existentă. Efectele obținute astfel sunt spectaculoase, modul în care pigmentul nou se întinde sau se combină cu cel deja existent fiind diferit de la pată la pată.

Cantitatea de apă, intensitatea pigmentului și calitatea foii influențează aspectul rezultatului final. Acuarela permite, pe lângă lucrul cu pată, lucrul cu linia. Se poate realiza și un tip de desen cu pensula care să fie de sine stătător sau să vină în completarea altor elemente. În funcție de cantitatea de apă de pe pensulă, se pot obține semne diferite.

Pașii de urmat pentru a face o creație

Pasul 1. Primul pas în crearea unei lucrări este fixarea unei idei. Când vă hotărâți ce vreți să faceți, creați în minte o imagine generală, un prototip vizual pe care puteți să-l puneți în aplicare. În funcție de cât de fidel doriți să urmați această imagine, veți realiza sau nu o schiță de compoziție pentru a stabili mai clar dimensiunile și coordonatele elementelor care vor fi incluse.

Pasul 2. Pentru o lucrare detaliată, cu multe elemente de dimensiuni diverse, se vor realiza schițe rapide de compoziție și o schiță mai detaliată pentru forma finală a lucrării, ea fiind baza de la care se pornește. Acuarela permite spontaneitatea lucrului fără schiță, deoarece natura tehnicii este una uneori imprevizibilă. Ea ne obligă în anumite momente să gestionăm întâmplarea și să acționăm ca răspuns la aceasta în loc să urmăm un plan riguros. În acest caz, pregătirea procesului de lucru devine cea mai importantă.

Pasul 3. Luând ca exemplu concret realizarea unei lucrări care reprezintă o succesiune de case, putem descompune procesul în mai multe etape. În primul rând, vom simplifica în forme mari elementele compoziției. Astfel, de pildă, casele vor fi reprezentate combinând dreptunghiul, trapezul, triunghiul sau alte forme geometrice. Prin urmare, vom aplica pete de acuarelă mai întâi prin metoda “umed pe uscat”, apoi, după alegere, și “umed pe umed” pentru a obține texturi pe pereții caselor.

Pasul 4. După ce acest prim strat s-a uscat, revenim asupra lui cu un nou strat de acuarelă dedicat detaliilor precum ferestre, acoperiș, gard, ornamente, plante. În final, se mai adaugă, după viziunea proprie a fiecărui elev, elemente care să completeze compoziția.

Mic dicționar artistic - concepte și definiții

Acuarelă - tip de tehnică/ material - tehnică: culoarea se diluează cu apă și rezultatul se aplică pe hârtie; material: pigment (pudră colorată) amestecat cu un liant (gumă arabică, miere) care este solubil în apă.

A difuza - modul în care pigmentul circulă în cantitatea de apă în care este introdus.

Compoziție - modul în care elementele sunt organizate într-un spațiu și raporturile care apar între ele.

Documentare - procesul de a cerceta ceea ce există deja în legătură cu un domeniu de interes.

Atelierul de ceramică

Importanța acestei arte

Ceramica este una dintre cele mai vechi modalități de exprimare ale civilizației noastre. Întâlnită în toate colțurile lumii, aceasta reprezintă o importantă resursă pentru istorie și antropologie pentru o mai bună înțelegere a modului de trai al diferitelor culturi. Ceramica este o practică care atrage foarte multă lume, atât adulți cât și copii. Experiența tactilă pe care aceștia o au atunci când intră în contact cu materialul necesită multă concentrare pentru a obține rezultatul dorit. Chiar din acest motiv, modelajul lutului poate avea efecte psihice benefice, de relaxare și poate fi folosit în cadrul terapiei prin artă.

Ce trebuie să pregătiți pentru un asemenea atelier?

Pentru un atelier de ceramică pentru elevi se pot preda tehnicile de bază și folosi materiale simple. Chiar și cu tehnicile de bază și materialele simple se pot obține rezultate impresionante atunci când sunt folosite cu atenție și răbdare.

În ceea ce privește materialul de bază folosit pentru modelaj, se poate opta pentru lutul roșu de Harghita. Este un material autohton, foarte versatil și rezistent, deloc pretențios, motiv pentru care este foarte potrivit pentru copii. Acesta se arde la o temperatură mai mică (1050°C), nu este la fel de rezistent ca alte materiale după ardere însă este perfect pentru obiectele decorative produse în cadrul unui atelier.

Pentru decorarea obiectelor se pot utiliza angobe colorate, acestea sunt și ele la rândul lor produse tot din lut însă colorate cu pigmenți și într-o stare lichidă pentru a putea fi aplicate cu pensula. Angoba este un material mai ușor de folosit decât glazura, care necesită foarte mare grijă la aplicare pentru a nu avea accidente la ardere. Angobele se folosesc pentru colorarea suprafeței obiectelor.

Ca și instrumente de bază pentru un atelier cu elevii, sunt suficiente câteva seturi clasice de unelte pentru modelaj. Acestea conțin de obicei cam toate instrumentele necesare unui curs introductiv în ceramică: burete, eboșoare, deboșoare, cuțit, sârmă de tăiat lutul, țitling metalic și alte unelte de modelaj. Pe lângă acestea, mai sunt necesare pensule pentru aplicarea angobei, gălețușe cu capac pentru prepararea acesteia, găleată mare pentru depozitarea resturilor de lut (și pentru reciclare, spray/ pulverizator apă (pentru păstrarea lutului umed), boluri pentru apă, material textil pentru acoperirea suprafeței de lucru, sucitor de lemn de bucătărie pentru întinderea plăcilor de lut, etc.

Cum se desfășoară un atelier cu elevii?

Pentru început este indicat să le prezentăm elevilor câteva informații generale despre domeniul ceramicii, despre istoria acesteia și despre utilizările ei. Apoi le facem cunoștință cu materialul folosit, lutul. Îi lășăm să se joace cu el, să-i simtă plasticitatea și astfel să înțeleagă mai bine posibilitățile de creație pe care îl au cu acest material. Tot în partea introductivă a atelierului, este bine să le prezentăm uneltele prezente și modul în care se folosesc.

În urma sesiunii introductive, elevii vor putea învăța și experimenta treptat diversele tehnici de modelare a ceramicii. În funcție de lungimea și intensitatea atelierului, aceștia vor putea experimenta mai multe tehnici. Dacă atelierul durează o singură zi, recomandăm predarea unei singure tehnici de modelare (aleasă în funcție de tema atelierului), pentru a nu copleși elevii cu prea multă informație.

În funcție de vârsta și abilitățile elevilor, atelierul poate avea grade diferite de complexitate. Dacă aceștia sunt foarte iscusiți, îi putem încuraja să creeze lucrări de dimensiuni mai mari la care pot lucra mai multe zile. Dacă sunt la vârste fragede și/ sau nu au foarte multă răbdare, le putem da mai multe teme scurte, care pot fi finalizate mai ușor, pentru a le stimula curiozitatea.

După experimentarea cu diverse tehnici de modelaj și crearea formelor dorite, în zilele următoare, elevii pot încerca tehnicile de decor. Acesta este ultimul pas care trebuie îndeplinit de ei. După uscarea completă a lucrărilor este de preferat să le și ardem corespunzător, într-un cuptor pentru ceramică. Această etapă asigură încântarea copiilor, care pot duce cu ei acasă propriile lor creații.

Tehnici de bază pe care elevii le pot învăța la atelier

Vom ilustra în continuare câteva tehnici de bază pentru modelarea din ceramică și pentru decorarea acesteia. Una dintre cele mai simple tehnici, cu care este bine să ne începem atelierul, este tehnica “ciupitului” (în engleză “pinching method”).

Tehnică este folosită în mod tradițional în diverse colțuri ale lumii pentru a produce vase pentru mâncare sau băutură.

Începem prin a modela o bilă de lut; cu degetul mare facem o gaură în mijlocul acesteia, având grijă să nu trecem pe partea cealaltă. Apoi începem ușor, cu mișcări ritmice și egale, să “ciupim” bila din lut în așa fel încât să obținem un mic vas. Se poate insista până ce obținem forma dorită, iar suprafața se poate finisa cu ajutorul unui țitling și a unui burete umed.

Coil building este o altă tehnică ce se poate preda. Aceasta necesită puțin mai multă atenție și iscusință. Este folosită pentru realizarea obiectelor tridimensionale atât sculpturale cât și utilitare sau decorative. Pentru început, trebuie să pregătim cu ajutorul palmelor mai multe forme subțiri, cilindrice, de grosimea unui deget și cât se poate de lungi, așa-numitii “șerpișori”. Apoi formăm baza obiectului dorit și începem să clădim unii peste alții acești “șerpișori”. Pentru a asigura lipirea acestora este bine să aplicăm între straturi puțină barbotină și să apăsăm bine fiecare parte. Dacă ne place suprafața în acest moment - o serie de linii paralele în relief, putem lăsa obiectul așa cum este. Dacă ne dorim o suprafață uniformă, putem începe procesul de finisare cu ajutorul uneltelor pe care le avem la îndemână.

Modelarea din plăci este o altă tehnică pe care o putem preda. Cu ajutorul ei putem crea atât obiecte bidimensionale cât și tridimensionale. Începem prin întinderea unei plăci de lut cu ajutorul unui sucitor de lemn. Pentru a obține plăci de grosimi egale, se pot folosi două bețe de grosimi egale (0,5 - 1 cm) pe care să sprijinim sucitorul. Din acest punct avem două direcții în care ne putem îndrepta. Ca prim exercițiu, recomandăm crearea de forme bidimensionale. Pentru aceasta este nevoie să desenăm ușor pe suprafața plăcii forma dorită, apoi să o decupăm cu ajutorul unei unelte ascuțite și să finisăm marginile cu ajutorul unui burete.

Continuarea cu formele tridimensionale presupune puțin mai multă dexteritate și atenție. Prin această tehnică se pot construi o sumedenie de forme, mai complicate sau mai ușor de realizat. Spre exemplu, un exercițiu ușor ar fi modelarea unui pahar cilindric. După ce se întinde o placă uniformă se decupează un cerc pentru baza paharului, apoi o placă dreptunghiulară care să corespundă dimensiunilor dorite pentru pahar. Apoi se lipesc cele două părți ale paharului folosind puțină barbotină.

Pentru decorarea obiectelor se pot folosi multe tehnici cum ar fi crearea de texturi folosind diverse instrumente, desenarea pe suprafața lor, pictatul cu angobe sau glazuri, impresarea cu plante, scoici sau alte obiecte pentru obținerea unor texturi diverse.

Pașii de urmat pentru a face o creație

Pasul 1. În primul rând, trebuie să alegem tema pe care o vom aborda în cadrul atelierului cu elevii. Aceasta trebuie aleasă în funcție de grupa de vârstă, experiența elevilor și durata atelierului. Pentru un atelier scurt, putem alege o singură tehnică și o singură temă.

Pentru un atelier pentru începători care se întinde pe mai multe zile, putem trece progresiv prin mai multe tehnici și putem alege și câteva teme pentru aceștia. Pentru cei avansați, îi putem încuraja să lucreze la temele dorite de ei și să descoperim împreună cele mai potrivite soluții tehnice pentru acestea.

Pasul 2. După ce am ales tema și tehnica, este nevoie să le prezentăm elevilor ce urmează să lucrăm împreună și să le explicăm cât mai clar partea teoretică. Apoi teoria se demonstrează prin partea practică.

Pasul 3. Pentru a fi mai clar, este bine ca învățătorul sau profesorul să le facă o scurtă demonstrație elevilor, după care aceștia să încerce la rândul lor. Pentru ca informația să fie cât mai clară, învățătorul sau profesorul trebuie să îi supravegheze pe copii și să îi îndrume pe parcursul atelierului.

Mic dicționar artistic - concepte și definiții

Țitling - unealtă metalică folosită pentru netezirea suprafeței lutului.

Angobă - colorant lichid din lut alb cu pigmenți care se aplică cu pensula sau cu buretele.

Barbotină - lut lichid, folosit pentru lipituri sau pentru turnarea în matrice de ipsos.

Glazură - strat subțire de sticlă de pe suprafața obiectului ars; se produce din siliciu, pigmenți, oxizi și diverși aditivi pentru a obține diferite efecte și culori după ardere.

Biscuit - prima ardere, care se face la o temperatură mai mică (800-950°C), înainte de arderea pentru glazură.

Eboșor - unealtă din lemn folosită pentru modelaj.

Deboșor - unealtă din lemn cu capete din metal, folosită pentru modelaj prin îndepărtarea lutului.

Atelierul de muzică

Importanța acestei arte

Producția și compoziția muzicală sunt componente de bază ale industriei muzicale. Atât producătorii muzicali, compozitorii, cât și inginerii de sunet sunt cei care creează și perfecționează permanent întreaga discografie la care publicul larg are acces. Majoritatea artiștilor interpretează compoziții și producții lucrate de un producător împreună cu un compozitor și ingineri de sunet. O latură importantă a acestei profesii este crearea de sunete noi, care pot fi folosite ulterior pentru a produce o compoziție muzicală. Astfel, în cadrul acestei atelier, elevii dumneavoastră vor putea să pornească în căutarea de sunete și să creeze compoziții muzicale pornind de la ele.

Ce trebuie să pregătiți pentru un asemenea atelier?

Pentru un atelier cu scop educațional în această direcție, este nevoie de echipament dedicat. Avem nevoie de microfoane speciale pentru captarea sunetelor din natură, căști izolate, câteva dispozitive MIDI pentru a controla instrumentele virtuale care procesează sunetele captate, software-uri dedicate editării audio și monitoare de studio.

Pe lângă echipamentul necesar, este important să avem conturat conceptul atelierului în prealabil. Scopul este ca elevii să capteze sunete din mediul înconjurător și apoi să le folosească pentru a crea compoziții muzicale din acestea.

Alegeți o perioadă optimă când puteți să mergeți cu un grup de elevi pentru a capta aceste sunete. Explicați elevilor în ce constă această excursie cu ei și ce echipamente trebuie să folosească. Recomandarea noastră este să faceți o întâlnire cu elevii înainte de excursie/ excursii pentru a le arăta echipamentele cu care se va lucra pe parcursul atelierului.

Cum se desfășoară un atelier cu elevii?

Desfășurarea unui atelier se face pe durata a aproximativ cinci zile, împărțite în două categorii. Primele trei zile se fac mici excursii în localitate și în natură pentru a colecționa o librărie de sunete, iar celelalte două zile sunt petrecute într-o sală de clasă sau într-un spațiu special amenajat, unde se procesează și se editează respectivele sunete. În cadrul acestor ateliere, elevii învață cum să utilizeze microfoane dedicate captării mediului înconjurător și tehnici de editare audio digitală.

Pașii de urmat pentru a face o creație

Pasul 1. Se caută un loc, preferabil în natură în localitatea sau lângă localitatea unde se află unitatea dumneavoastră de învățământ, cu o varietate de sunete provenite din mediul înconjurător. Un parc poate fi de asemenea o opțiune bună dacă mergeți cu elevii de la o școală sau liceu din oraș. Se instalează un microfon cu captare stereo pe un trepied. Pentru a preveni eventualele probleme cauzate de vânt în timpul înregistrării, se montează un burete pe microfon.

Pasul 2. Se instalează amplificatorul de căști împreună cu căștile și apoi se conectează la un acumulator portabil pentru a avea curent. Se stă în liniște o perioadă de timp pentru a capta sunetele din mediul înconjurător. Este foarte important să le spuneți elevilor să păstreze liniștea pentru ca toți să audă în jur și să se poată înregistra sunete cât mai clare. Se înregistrează cât mai multe sunete astfel încât să existe o bază mare de selecție.

Pasul 3. Se descarcă fișierele audio într-un computer și se introduc în software-ul audio „Life” (XLN Audio). În cadrul acestuia, se face o selecție din sunetele captate de către elevi. Puteți lăsa elevii să se obișnuiască cu acest software și să facă mai multe încercări până învață cum să modifice diverse elemente și setări cu ajutorul acestui software. Cele mai relevante sunete sunt alese și păstrate într-un folder separat. Folosind opțiunile de generare a ritmurilor din softul audio, elevii pot crea o gamă variată de ritmuri pe care ulterior le pot ajusta folosind compresie, ajustare EQ, delay, reverb și pitch correction.

Pasul 4. După o analiză atentă a ritmurilor create, se aleg cele mai potrivite și compatibile, iar din acestea se formează unul singur, practic se lipsesc toate părțile, care constituie compoziția muzicală finală creată în cadrul unui atelier de muzică.

Mic dicționar artistic - concepte și definiții

Amplificator de căști - dispozitiv electronic care crește puterea semnalului audio pentru a putea fi redat la un volum optim prin căști. Amplificatorul îmbunătățește calitatea și intensitatea sunetului, oferind un control mai precis al volumului și, în unele cazuri, o fidelitate mai bună a sunetului.

Compresie audio - dispozitiv sau proces digital utilizat în producția audio pentru a reduce gama dinamică a unui semnal audio.

Delay-ul audio - efect de procesare a semnalului care întârzie repetarea unui sunet pentru o anumită perioadă de timp, creând un ecou sau o serie de ecouri. În termeni simpli, delay-ul înregistrează semnalul audio de intrare și îl redă după un interval de timp prestabilit.

Reverb-ul audio (sau reverberația) - efect de procesare a sunetului care simulează persistența unui sunet într-un spațiu după ce sursa inițială a încetat să emită. Apare atunci când undele sonore se reflectă de pe suprafețele dintr-o încăpere sau alt mediu, generând o serie de reflexii care se combină și se degradează treptat în timp.

Pitch correction (corecția de ton) - proces prin care înălțimea (tonul) unei note cântate sau a unui sunet este ajustată pentru a se alinia la înălțimea corectă dorită, de obicei într-o scară muzicală specifică. Această tehnologie este folosită pentru a corecta sau ajusta automat frecvența unei note care este ușor falsă sau în afara tonului, astfel încât să fie în acord cu restul melodiei.

12. Valorificarea creațiilor realizate de elevi

Felicitări pentru atelierelor de artă! Acum că ați derulat atelierelor de artă, este timpul să valorificați creațiile realizate de elevi. Elevii care au luat parte la aceste atelierelor de artă merită să fie răsplătiți, pe lângă diplome, prin promovarea creațiilor realizate.

Cea mai la îndemână modalitate este să organizați o expoziție în unitatea dumneavoastră de învățământ. Având în vedere că cunoașteți deja locația, personalul și resursele școlii sau liceului, va fi mai ușor pentru dumneavoastră să derulați expoziția acolo.

După ce ați finalizat seria de atelierelor, vedeți exact numărului de creații artistice realizate și care vor fi expuse. Odată ce ați aflat numărul de creații finale pentru expoziție, puteți discuta cu conducerea școlii sau liceului despre o potențială expoziție, spațiul unde se poate desfășura precum și calendarul de desfășurare.

Spațiul pentru expoziție trebuie să fie unul accesibil vizitatorilor din afara unității de învățământ de aceea se recomandă o sală sau un hol care pot fi deschise publicului larg. De asemenea, la intrarea la expoziție sau în afara clădirii trebuie să existe un afiș sau un banner cu expoziția astfel încât să fie vizibilă derularea ei.

Ca resurse principale pentru expoziția propriu-zisă aveți nevoie de rame, standuri, sisteme de prindere, etichete pentru denumirea creațiilor și a elevilor care le-au făcut și un afiș/ banner care să promoveze întreaga expoziție. O alternativă este realizarea unei expoziții la căminul cultural din comună sau la un muzeu local/ regional. Veți putea folosi și resursele existente acolo dar și resursele principale amintite mai sus.

Un cămin cultural sau un muzeu v-ar aduce o mai mare promovare a creațiilor făcute de copii și ar putea atrage un volum mai mare de vizitatori. În cazul în care unitatea

dumneavoastră de învățământ se află în mediul urban, această alternativă se poate transforma într-o expoziție la un muzeu din oraș sau un centru cultural, dacă există unul în respectivul oraș.

Pe lângă realizarea unei expoziții, faceți și un catalog cu fotografiile ale lucrărilor realizate de elevi, pe care-l puteți promova pe rețelele de social media ale unității de învățământ și ale comunității locale.

În sfârșit, puteți lua în calcul și derularea expoziției de promovare a creațiilor elevilor în cadrul zilelor comunității. Orice sat, comună și oraș are o perioadă sau o zi în care își celebrează zilele. Puteți profita de această oportunitate excelentă, pentru a derula o expoziție și pentru a promova copiii școlii sau liceului unde predați. Vorbiți din timp cu conducerea unității de învățământ și cu administrația publică locală, atunci când se prevede această șansă, pentru a prezenta expoziția pe care doriți să o faceți, de ce resurse aveți nevoie și de onoarea de a derula o astfel de expoziție chiar de zilele comunității.

13. Sustenabilitatea atelierelor de artă cu elevii

Suntem conștienți că derularea unor ateliere de artă, cu promovarea și expoziția aferentă, este un demers care necesita bani și că este o decizie pe care o unitate de învățământ trebuie să o ia în cunoștință de cauză. Atât timp cât veți pune pe tapet beneficiile unui astfel de demers și ale educației prin cultură, credem că eforturile dumneavoastră vor fi răsplătite și că puteți începe cu pași mici și, în timp, puteți dezvolta o serie frumoasă de ateliere. Pentru a veni în sprijinul dumneavoastră, vă vom arăta în continuare 4 modalități de a susține financiar atelierele de artă.

1. Fondurile proprii ale unității de învățământ: cea mai la îndemână modalitate este să apelați la fondurile proprii ale școlii sau liceului unde predați. În cazul fericit în care școala sau liceul are resurse și își permite să vă ajute, atunci puteți merge la conducere și prezenta planul dumneavoastră de ateliere și despre educația prin cultură. Existența unor resurse care pot fi utilizate și un buget separat pentru restul de materiale ce mai trebuie cumpărate vor constitui baza pentru a derula atelierele cu elevii.

În cazul în care unitatea de învățământ nu își permite acum sau în mod curent derularea acestor ateliere, nu trebuie să vă descurajați. Ar putea exista 2 modalități pentru început: să organizați doar un singur atelier cu elevii într-un domeniu artistic, atunci când reușiți să adunați resursele existente deja în

școală sau în liceu sau să organizați o serie de ateliere mai mici, cu un număr mai mic de elevi atunci când apare o sursă de finanțare de la unitatea de învățământ.

2. Finanțări pe plan regional: a doua modalitate de susținere a acestor ateliere este să obțineți pentru unitatea de învățământ finanțare pe plan regional, ca de pildă, de la un consiliu județean. De multe ori, instituția consiliului județean are resursele financiare pentru a sprijini demersuri în domeniul cultural-artistic.

Pe lângă consiliul județean, puteți vedea măsura în care o instituție culturală importantă din regiune își permite să finanțeze școli sau licee pentru a derula activități, inițiative și proiecte în domeniul cultural-artistic.

3. Finanțări pe plan național: a treia modalitate prin care aceste ateliere pot deveni sustenabile din punct de vedere financiar, este să vă orientați către finanțările pe plan național. Unitățile de învățământ se pot înscrie la apeluri deschise de finanțare și pot avea în cadrul proiectelor depuse și activități în domeniul cultural-artistic. Atunci când se găsește un apel dedicat pentru activități extrașcolare sau cultural-artistice, unitatea dumneavoastră de învățământ poate aplica direct cu un proiect într-unul sau mai multe domenii artistice, în funcție de bugetul disponibil la acel apel pentru fiecare proiect. Pentru a fi la curent cu apelurile de finanțare, puteți verifica periodic website-uri precum: <https://www.edu.ro/>; <https://oportunitati-ue.gov.ro/apeluri/>; <https://www.fonduri-structurale.ro/>; <https://www.edupedu.ro/>, etc.

4. Parteneriate cu mediul non-guvernamental: mai există și o patra opțiune pentru a derula și asigura sustenabilitatea financiară a acestor ateliere și anume parteneriatele cu mediul nonguvernamental. ONG-urile, în special cele care activează în domeniul educației și cultural-artistic, pot fi interesate să deruleze în parteneriat cu școli și licee o serie de ateliere de artă. Vă sfătuim să începeți pe plan local/ regional, cu ONG-uri care activează în zona/ regiunea dumneavoastră și pe care le știți deja/ le puteți contacta mai ușor.

Dacă veți deveni parteneri ai unui ONG local/ regional, pe termen mediu vă puteți gândi să încercați să construiți parteneriate cu ONG-uri mai mari, cu putere financiară mai mare și care derulează programe de educație și culturale. Puteți verifica următoarele website-uri pentru a căuta ONG-uri în educație și cultură, în cazul în care doriți să realizați pe viitor parteneriate cu

mediul non-guvernamental: <https://www.sustinebinele.ro/sustine-binele/rezultat-cautare-ong/judet-toate-judetete/oras-toate-orasele/domeniu-de-activitate-toate-domeniile-de-activitate/cuvinte-cheie-educatie/pagina-1>; <https://www.sustinebinele.ro/sustine-binele/rezultat-cautare-ong/judet-toate-judetete/oras-toate-orasele/domeniu-de-activitate-toate-domeniile-de-activitate/cuvinte-cheie-cultura/pagina-1>; <https://fabine.eu/lista-ong-uri/>; <https://www.stiri.ong/>, etc.

14. Oportunități de colaborare cu fundația noastră

Suntem deschiși la oportunități viitoare de colaborare cu unități de învățământ care doresc să contribuie în domeniul cultural-artistic și să realizeze activități și evenimente în educația prin cultură. Atât activitățile pe care le-am derulat în 2023 (link [aici](#)) cât și organizarea Taberei artistice din 2024 (link [aici](#)) ne-au oferit o experiență valoroasă pe care dorim să o utilizăm în continuarea la implementarea de noi proiecte care să vizeze educația prin cultură dar și educația pentru patrimoniu.

Ne interesează în special acele evenimente, activități și proiecte în legătură cu mediul rural, însă suntem bucuroși să putem colabora și cu instituții și organizații din mediul urban. Pentru a afla mai multe detalii despre direcțiile de colaborare posibile între organizația noastră și instituția dumneavoastră de învățământ, ne puteți contacta la adresa de email contact@albaeglesia.org și la adresa cristian@albaeglesia.org (Cristian Radu, președinte Fundația Alba Eglesia).

15. Mulțumiri

Mulțumim în primul rând celor 5 artiști care au contribuit la realizarea acestui kit și copiilor și adolescenților care au participat la tabăra din 2024 organizată de Fundația Alba Eglesia.

Contribuții artiști capitolul “Desfășurarea atelierelor de gravură, fotografie, desen, ceramică și muzică”

IRINA MOTROC

OCTAVIAN ANGHELUȘ

SIMONA CÎRLUGEA

DARIA POPA

MIHAI RISTEA

Text kit
LAURA BACIU

Design kit
CONTEXTUAL ADVERTISING SOLUTIONS SRL

16. Cuvânt pentru demersuri viitoare

Sperăm că incursiunea noastră în lumea atelierelor de artă va fi utilă și va ajuta să deschideți noi orizonturi pentru generația tânără. Școala este locul unde copiii își petrec prima parte a vieții iar participarea lor la activități în educație prin cultură le completează și îmbogățește parcursul lor școlar în acești ani.

Cultura și arta pot forma viitori tineri și adulți cu o cultură generală bogată, cu abilități creative, cu înțelegere a diversității lumii în care trăim și cu pasiune către diversitate și armonie. Demersul dumneavoastră este de fapt o bază pentru un viitor mai bun al acestor copii.

Și dacă copiii pot schimba lumea atunci învățătorii și profesorii sunt cei care îi ajută să aducă schimbarea!

KIT ATELIERE DE ARTĂ CU ELEVII EDIȚIA 2024

Proiectul “Tabăra de instruire artistică pentru copii și adolescenți” este organizat de Fundația Alba Eglesia în perioada 15 iulie - 15 noiembrie 2024. Proiectul a fost co-finanțat de către Administrația Fondului Cultural Național în cadrul sesiunii de finanțare II/ 2024.

Proiect cultural co-finanțat de Administrația Fondului Cultural Național

Proiectul nu reprezintă în mod necesar poziția Administrației Fondului Cultural Național. AFCN nu este responsabilă de conținutul proiectului sau de modul în care rezultatele proiectului pot fi folosite. Acestea sunt în întregime responsabilitatea beneficiarului finanțării.

© 2024 Fundația Alba Eglesia